

Bevolkingsprognoses

Deventer 2013

december 2013

Uitgave : team Kennis en Verkenning
Naam : John Stam
Telefoonnummer : 3298
Mail : gj.stam@deventer.nl

1 Samenvatting en conclusies	3
2 Inleiding	6
2.1 Waarom bevolkingsprognoses?	6
2.2 Bestaat de bevolkingsprognose voor Deventer?	6
2.3 Relatie woningbouw en bevolkingsontwikkeling	7
2.4 Hoe hard zijn de uitkomsten van bevolkingsprognoses	7
2.5 Landelijke- en gemeentelijke prognoses	7
3 Historische bevolkingsontwikkeling Deventer	8
4 Bevolkingsprognoses Deventer	11
4.1 Aannames en uitgangspunten	11
4.2 Gemeentelijke bevolkingsprognoses	11
4.2.1 Bovenkant gemeentelijke bandbreedte trendprognose – migratietrend 2003-2012	12
4.2.2 Onderkant gemeentelijke bandbreedte trendprognose – migratietrend 2008-2012	14
4.2.3 Bevolkingsprognose op basis van migratiesaldo =0	16
4.2.4 Pearl prognose 2012	17
4.2.5 Primos prognose 2013	18
5 Ontgroening.....	19
6 Vergrijzing	21
7 Potentiële beroepsbevolking	23
8 Bevolkingsprognoses en woningbouw	25

1 Samenvatting en conclusies

Het doortrekken van een langjarige trend zorgt ervoor dat Deventer zal doorgroeien naar 108.000 inwoners in 2040. Het gemiddelde migratiesaldo van de afgelopen 10 jaren bedraagt +210 per jaar en de veronderstelling bij de 10-jaars trendprognose is dat dit migratiesaldo ook in de komende jaren zal worden gerealiseerd. Maar de 5-jaars trendprognose voorspelt dat de Deventer bevolking net onder de 100.000 inwoners zal blijven steken. De 5-jaars trendprognose komt uit op 98.000 inwoners in 2040. Het jaarlijkse migratiesaldo in deze variant bedraagt bijna minus 100 per jaar.

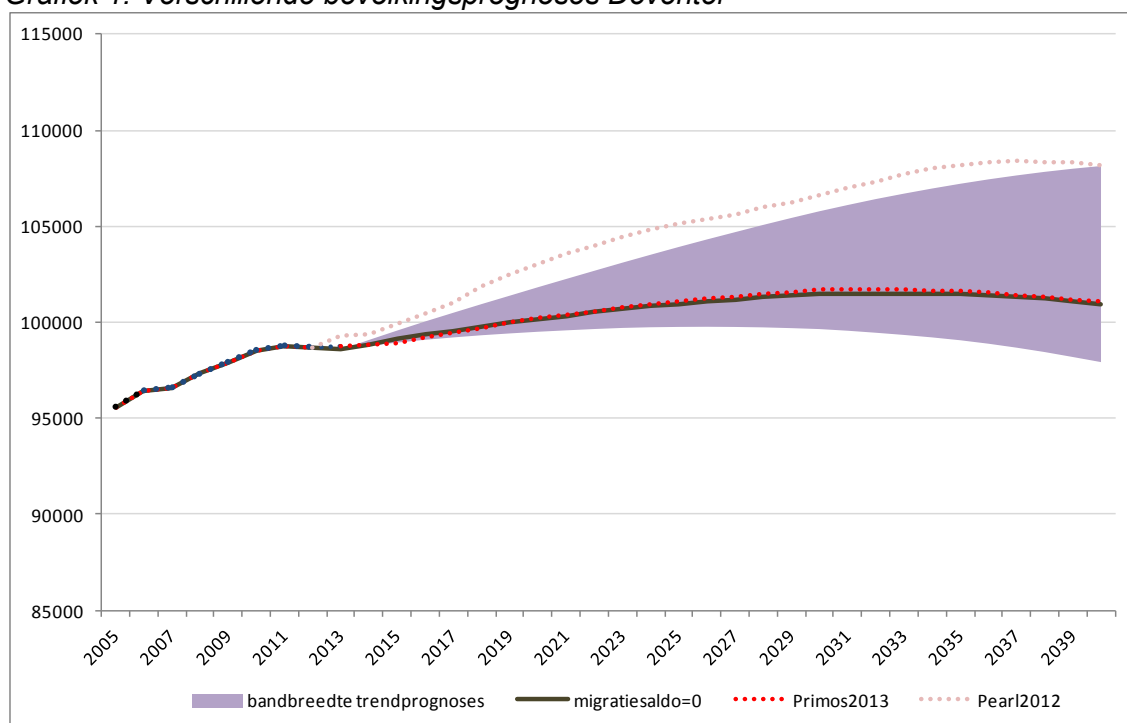
Door alle onzekerheden is ervoor gekozen om meerdere trendvarianten door te rekenen. Evenals vorig jaar wordt er een bandbreedte gepresenteerd. Het migratiesaldo van de afgelopen tien jaren bedraagt +210 per jaar en vormt de bovenkant van deze bandbreedte. Het doortrekken van het migratiesaldo van de afgelopen 5 jaren (bijna -100 per jaar) vormt de onderkant.

Naast deze trendprognoses, waarbij bevolkingsontwikkelingen uit het verleden als input zijn genomen voor de toekomstige aannames, is er nog een andere variant doorgerekend: migratiesaldo = 0. Hierbij wordt uitgegaan van evenwicht in vestiging en vertrek. Ook zijn de meest recente uitkomsten van twee landelijke prognoses, Primos en Pearl (CBS), meegenomen. Deze landelijke prognoses hebben 2012 als uitgangsjaar en lopen hiermee een jaar achter bij de gemeentelijke prognoses. De resultaten van Primos 2013 vallen binnen de gemeentelijke bandbreedte. Pearl 2012 stijgt net boven de gemeentelijke bandbreedte uit.

Resultaten diverse prognoses Deventer:	<u>2020</u>	<u>2030</u>	<u>2040</u>
Trendprognoses:			
• Onderkant bandbreedte (migratiesaldo 5 jaar)	99.500	99.500	98.000
• Bovenkant bandbreedte (migratiesaldo 10 jaar)	102.000	106.000	108.000
• Migratiesaldo = 0	100.000	101.500	101.000
• Pearl (CBS) 2012	103.000	106.600	108.200
• Primos 2013	100.200	101.700	101.100

Grafiek 1. Verschillende bevolkingsprognoses Deventer

Een belangrijke verklaring voor afwijkingen in de bevolkingsontwikkeling zijn de aanname woningbouwsaldo per jaar. Voor de trendprognoses zijn de historische ontwikkelingen de basis voor de toekomst. Daarom wordt hiervoor het feitelijke woningbouwsaldo van de betreffende (historische) jaren gepresenteerd.

- gemeentelijke trendprognose 10 jaars bovenkant bandbreedte trendprognose + 335
- gemeentelijke trendprognose 5 jaars onderkant bandbreedte trendprognose + 95
- Primos 2013 + 265
- Pearl 2012 + 362

Migratiesaldo=0 is een theoretisch bevolkingsprognosemodel uitsluitend gebaseerd op demografische factoren.

De belangrijkste conclusies per doelgroep zijn:

- In Deventer is er sprake van geringe ontgroening in vergelijking met het gemiddelde in Nederland. Momenteel is bijna 24% van de Deventer bevolking jonger dan 20 jaar. Hiermee ligt het aandeel jongeren boven het landelijk gemiddelde. De verwachting is dat de ontgroening, ook in Deventer, zal doorzetten. In 2040 zal minder dan 22% van de bevolking jonger zijn dan 20 jaar. In absolute aantallen bedraagt het aantal 0 tot 20 jarigen nu 23.500. Verwacht wordt dat dit aantal de eerstkomende jaren (verder) zal afnemen. Bij de bovenkant van de bandbreedte wordt er op langere termijn uitgegaan van een toename van het aantal jongeren. Voor de gehele periode tot 2040 wordt uitgegaan van een groei van 250 jongeren (1% groei ten opzichte van 2013). De onderkant van de bandbreedte gaat uit van een afname van het aantal jongeren met 2.400 tot 2040 (daling 10% ten opzichte van 2013).
- Het percentage 20-64 jarigen bedraagt 60,5% op dit moment. In de komende jaren zal dit aandeel afnemen naar 54 of 55% in 2040. Momenteel zijn bijna 60.000 personen tussen de 20 en 65 jaar. Dit aantal is de afgelopen twee jaren afgenomen. Bij de bovenkant van de bandbreedte zal dit aantal blijven schommelen rond 60.000 tot 2040. Bij de onderkant van de bandbreedte is een afname van het aantal 20-64 jaren berekend. In 2040 is dit aantal met ruim 6.000 afgenomen tot 53.000.
- Het aandeel 65-plussers in Deventer bedraagt momenteel bijna 16%. Er wordt rekening gehouden met een verdere groei van het aantal en aandeel ouderen in de komende jaren. In 2040 ligt het percentage ouderen in Deventer tussen 23 en 25%. Het aandeel ouderen in Deventer is (en blijft de eerstkomende jaren) minder hoog dan landelijk. In absolute aantallen zijn er nu in Deventer 15.500 65-plussers. In de periode tot 2040 komen daar nog eens 8.500 tot 9.500 ouderen bij.

2 Inleiding

2.1 Waarom bevolkingsprognoses?

Veranderingen in omvang en samenstelling van de bevolking hebben invloed op allerlei gemeentelijke beleidsvelden, bijvoorbeeld:

- Aantal en herkomst van kinderen heeft effect op de vraag naar onderwijs, opvang, jeugdvoorzieningen, etc.
- Toename van het aantal ouderen gaat samen met toename aan zorgvraag, gebruik van gezondheidsvoorzieningen en andere voorzieningen voor ouderen.
- Veranderingen in samenstelling en omvang van de beroepsbevolking tellen door in de stedelijke economie.
- Om voor alle inwoners goede huisvestingsmogelijkheden te kunnen bieden is zicht op de toekomstige huishoudenontwikkeling belangrijk.
- Voor het opstellen van een gemeentelijke begroting is het van belang om zo zuiver mogelijk te kunnen bepalen hoe groot de omvang en samenstelling van de toekomstige bevolking is.
- Inzicht in toekomstige populatie is ook van belang voor winkelvoorzieningen, parkeren, draagvlak sociaal economische voorzieningen, recreatie, etc.

2.2 Bestaat de bevolkingsprognose voor Deventer?

Het antwoord op de vraag hoe die bevolking er in de toekomst uit zal zien ligt iets gecompliceerder. Of de bevolking groeit of krimpt, hoe veranderingen in leeftijdsopbouw zijn wordt deels bepaald door de uitgangssituatie. Dat zijn dus de kenmerken van mensen die nu in Deventer wonen. Maar ook andere ontwikkelingen hebben (grote) invloed. Bijvoorbeeld de aantrekkingskracht van de opleidingsinstellingen in Deventer, de economische situatie in deze regio en in Nederland als geheel. Maar ook veranderingen op wereldschaal (toestroom asielzoekers/vluchtelingen) en politieke beslissingen (waar worden welke woningen gebouwd). Daarnaast hebben personen en huishoudens meerdere opties om hun woonkeuze waar te maken. Hierbij speelt de aantrekkelijkheid van woonmilieus en persoonlijke omstandigheden een grote rol.

2.3 Relatie woningbouw en bevolkingsontwikkeling

Woningbouw en bevolkingsontwikkeling verhouden zich tot elkaar in een soort kip-ei-relatie. Zonder woningbouw is er weinig ruimte voor bevolkingsgroei. Andersom maakt verwachte bevolkingsgroei dat woningbouw nodig is. Als er geen woningen worden gebouwd dan zal de bevolking niet of beperkt toenemen. Wordt er wel gebouwd dan *kan* de bevolking wel groeien. Dat woningbouw altijd tot bevolkingsgroei leidt is echter ook weer niet waar:

- Vergrijzing en huishoudenverdunding zorgen ervoor dat we voor het huisvesten van een bevolking van dezelfde omvang steeds meer woningen nodig hebben (zgn. autonome behoefte). De tendens gaat nog steeds op dat jongeren eerder zelfstandig gaan wonen en dat ouderen, al dan niet samen, eerder weer zelfstandig zonder kinderen wonen.
- Extra woningen geven ruimte om belangstelling vanuit de eigen gemeente of van buiten op te vangen. Maar als die belangstelling er niet is (bv. vanuit economische motieven of niet aansprekend woningaanbod) zal alleen (meer) woningbouw niet tot meer bewoners leiden.

2.4 Hoe hard zijn de uitkomsten van bevolkingsprognoses?

Iedere bevolkingsprognose is gebaseerd op een aantal aannames en veronderstellingen waarvan de uitkomst lang niet altijd zeker is. Dat maakt dat de uitkomsten van een bevolkingsprognose niet hard zijn. In deze verkenning worden dan ook verschillende prognosemodellen en varianten van de toekomstige ontwikkelingen gepresenteerd. Op deze manier kan wel de bandbreedte van bevolkingsontwikkelingen in beeld worden gebracht.

2.5 Landelijke- en gemeentelijke prognoses

In Nederland zijn er twee gerenommeerde landelijke prognoses die uitkomsten geven over bevolkingsontwikkelingen op gemeentelijk niveau. Dat zijn de regionale prognoses van het CBS/PBL (Pearl) en de Primos prognose van ABF Research. Waarom maken we in Deventer dan ook nog eigen prognoses?

- De uitkomsten van de twee landelijke prognoses kunnen nogal van elkaar verschillen. Om de uitkomsten van deze prognoses te waarderen is eigen inzicht in bevolkingsontwikkelingen nodig.
- Zowel Pearl als Primos geven één uitkomst voor Deventer. Juist omdat bevolkingsontwikkelingen veel onzekerheden kennen willen we graag varianten kunnen bekijken.
- De informatiebehoefte stopt niet op het niveau van de gemeente als totaal. Vaak is behoefte aan inzicht op het niveau van wijken en buurten. Dat speelt nadrukkelijk bij de planning van voorzieningen in nieuwbouwgebieden. Ook voor andere doeleinden (bv. basisonderwijs) is een meer gedetailleerde bevolkingsprognose zeer gewenst. Belangrijke input voor deze doorberekeningen zijn de gedetailleerde gemeentelijke woningbouwplannen, die zijn opgenomen in de gemeentelijke bevolkingsprognose.
- De landelijke prognoses worden om de twee jaar uitgevoerd. Juist vanwege de trendbreuk van de afgelopen jaren hebben verouderde prognoses een twijfelachtige voorspellende waarde.

Het gemeentelijke bevolkingsprognosemodel GBpro voorziet hier wel in. GBpro is een bevolkingsprognosemodel ontwikkeld voor en door meerdere (grotere) gemeenten in Nederland. De leverancier van GBpro is Pronexus. Er zijn meerdere varianten doorgerekend. De uitkomsten van de verschillende (trend)varianten vormen de bandbreedte waarbinnen de bevolking zich kan ontwikkelen.

3 Historische bevolkingsontwikkeling Deventer

Het aantal inwoners in Deventer is de afgelopen jaren gegroeid naar bijna 98.800 op 1 januari 2011. Vanaf 2011 is er echter sprake geweest van een afname van de bevolking. Dit heeft ervoor gezorgd dat Deventer op 1 januari 2013 ruim 98.550 inwoners telt. Uiteraard heeft een aantal gemeentelijke herindelingen een belangrijke rol gespeeld in de bevolkingsgroei. Daarnaast is er echter al jaren sprake van een jaarlijkse autonome groei van de bevolking, met uitzondering dus van de laatste 2 jaren. Wel is het opvallend te zien dat het migratiesaldo daalt en de laatste 3 jaar zelfs negatief is. Het is dus nog maar de vraag of bij deze ontwikkeling Deventer doorgroeit naar een 100.000-plus gemeente.

Op 1 januari 1993 bedroeg het aantal inwoners 68.500. Tien jaar later, op 1 januari 2003 was het aantal inwoners gegroeid naar 87.500. Op 1 januari 2013 bedraagt het aantal inwoners 98.550. De bevolking in Deventer is de afgelopen 10 jaar met ruim 12% gegroeid. In absolute aantallen betreft het een groei van 11.000 personen. Bijna de helft hiervan is het gevolg van de gemeentelijke herindeling met Bathmen in 2005. Deze gemeentelijke herindeling buiten beschouwing latend is het aantal inwoners in Deventer de afgelopen 10 jaren met 600 personen per jaar toegenomen, een jaarlijkse toename van 0,6%. Deze groei komt overeen met de gemiddelde landelijk groei.

Tot 2011 werd de bevolkingsontwikkeling in Deventer gekenmerkt door een overwegend positief migratiesaldo en een positief geboorteoverschot. Dat betekent dat er zich meer mensen vestigden in Deventer dan dat er vertrokken. Ook vonden er meer geboorten plaats dan dat er mensen overleden in Deventer. De jaarlijkse gemiddelden van de bevolkingsontwikkeling in Deventer in de periode 2003 tot en met 2012 waren:

• Geboren	1210
• Overleden	820
• Geboorteoverschot	390
• Vestigingen	4760
• Vertrekken	4550
• Migratiesaldo	210
• Bevolkingsgroei	600

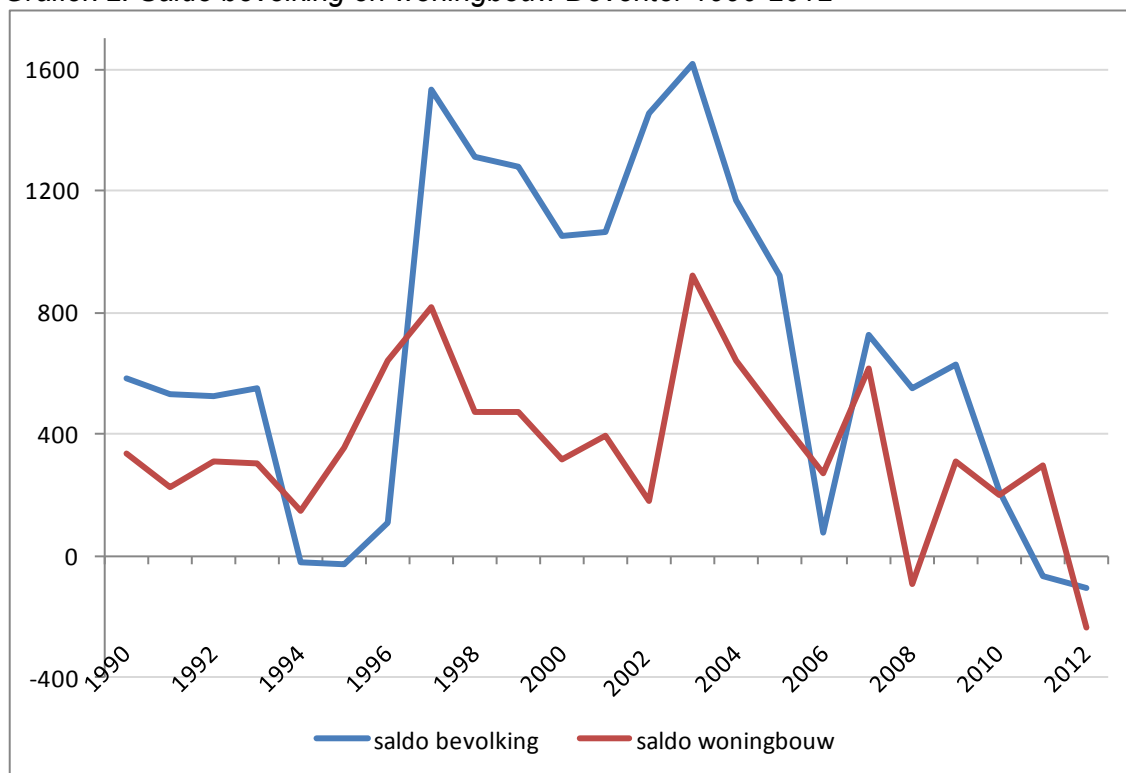
3.1 Historische ontwikkelingen woningvoorraad Deventer

De woningvoorraad in Deventer is de afgelopen 10 jaar met bijna 13% toegenomen tot 41.930 op 1 januari 2013. Ook hier heeft de gemeentelijke herindeling met Bathmen een rol gespeeld. Bijna de helft van de genoemde groei van de woningvoorraad is het gevolg van deze herindeling. Zonder rekening te houden met de gemeentelijke herindeling bedroeg het jaarlijkse netto saldo van de woningvoorraad 335. Dit gemiddelde jaarlijkse saldo is verdeeld in:

• Toename	500
• Afname	165
• Netto saldo woningen	335

Grafiek 2. Saldo bevolking en woningbouw Deventer 1990-2012

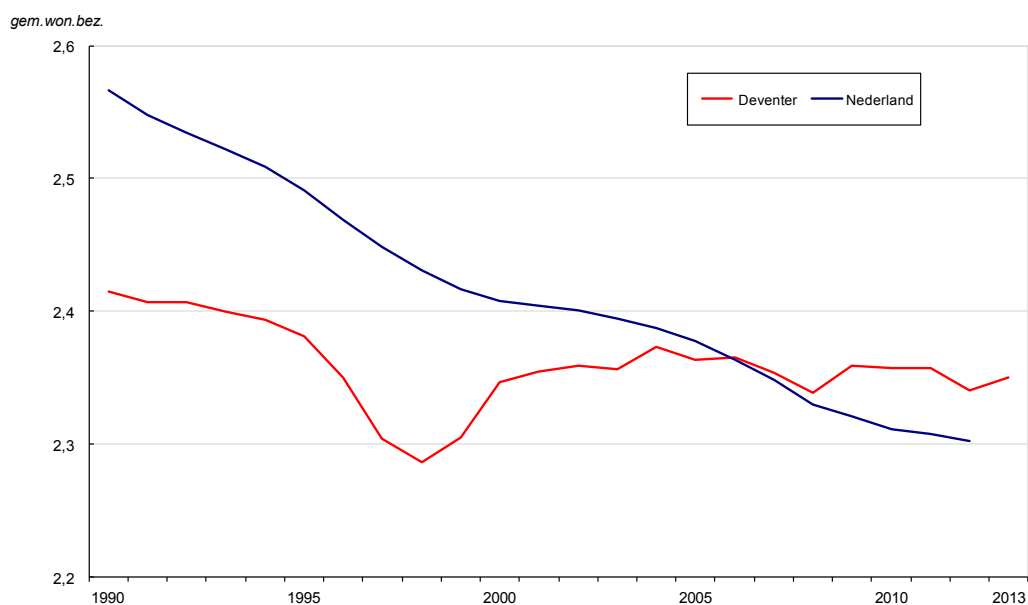

Uit grafiek 2 blijkt dat er de laatste jaren sprake is van een afnemend saldo voor de bevolking en woningbouw. Beide saldi waren in 2012 negatief. Het negatieve saldo van de woningbouw houdt verband met de recessie, waardoor minder woningen worden gebouwd. Door sloopwerkzaamheden zijn er veel woningen verdwenen.

In de afgelopen periode van 10 jaren is de bevolking in Deventer gemiddeld met 0,6% per jaar gestegen en de woningvoorraad met 0,7%. Zoals vrijwel overal in Nederland is er sprake van een toenemende gezinsverdunning, eerder zelfstandig gaan wonen van jongeren en langer zelfstandig blijven wonen van ouderen. Dit komt tot uiting in een daling van de gemiddelde woningbezetting.

In Deventer is de gemiddelde woningbezetting de afgelopen 10 jaren nauwelijks (verder) gedaald en bedraagt 2,35 op 1 januari 2013. Hiermee wijkt Deventer iets af van het landelijk gemiddelde en andere (vergelijkbare) steden. In Nederland is de gemiddelde woningbezetting de afgelopen jaren gelijkmatig gedaald van 2,41 in 2000 naar 2,30 op 1 januari 2012. De verwachting is dat de woningbezetting in Deventer de komende jaren licht zal dalen als gevolg van huishoudenverdunding.

Grafiek 3. Ontwikkeling gemiddelde woningbezetting Deventer en Nederland 1990-2013

4 Bevolkingsprognoses Deventer

4.1 Aannames en uitgangspunten

Om een schatting van de toekomstige bevolking te kunnen maken moeten er voor verschillende onderwerpen aannames worden gemaakt. Wat is het woningbouwprogramma, hoe zijn de verhuispatronen, stijgt of daalt de vruchtbaarheid, etc. Deze aannames zijn bepalend voor de uitkomsten van de prognose. In principe kun je een flink aantal varianten aan vooruitberekeningen maken. Wij beperken ons tot het presenteren van een aantal varianten die zijn doorgerekend met het gemeentelijke bevolkingsprognosemodel (GBpro). Allereerst zijn er varianten doorgerekend waarbij (bevolking)trends uit het verleden de aannames voor de toekomst vormen. Het gaat om het langjarig gemiddelde (afgelopen 10 jaren) en het kortjarige gemiddelde (afgelopen 5 jaren) Omdat de meest recente jaren een duidelijke afname van het migratiesaldo laten zien is ook deze trendprognose opgesteld. De uitkomsten van beide trendprognoses geven een bandbreedte aan waarbinnen de toekomstige bevolking in Deventer zich kan ontwikkelen.

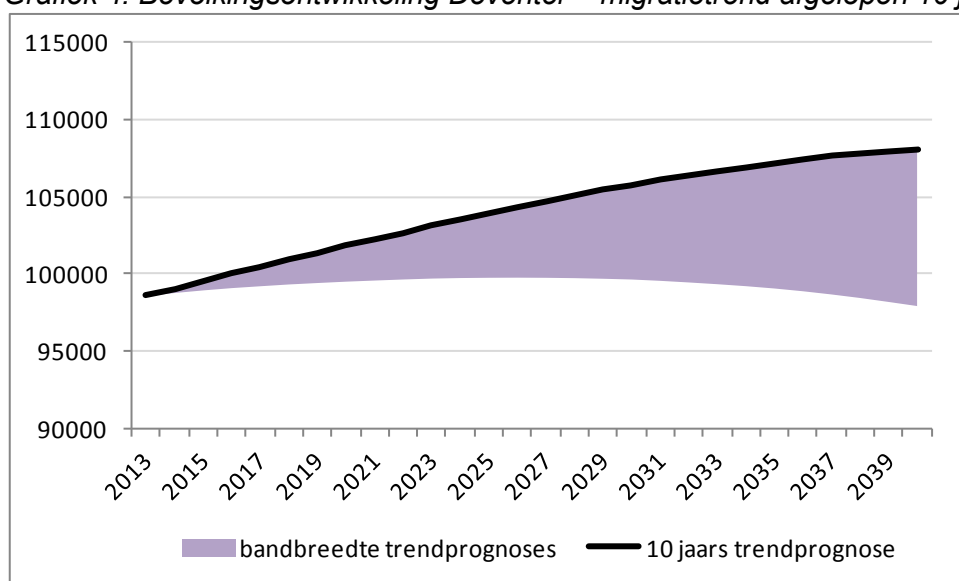
4.2 Gemeentelijke bevolkingsprognoses (GBpro)

Er is een theoretische variant doorgerekend die uitgaat van een evenwicht in migratie. Hierbij is het aantal vestigingen in Deventer gelijk aan het aantal vertrekken, het migratiesaldo is dus 0. Deze variant wordt vaak gebruikt bij de bepaling van de autonome woningbehoefte.

4.2.1 Bovenkant gemeentelijke bandbreedte trendprognose Migratiesaldo – trend afgelopen 10 jaren

De afgelopen 10 jaren (2003 t/m 2012) hebben zich gemiddeld 210 personen per jaar meer gevestigd in Deventer dan dat er zijn vertrokken. In dit scenario wordt verondersteld dat dit positieve migratiesaldo zich ook in de toekomst voordoet. Op basis van deze aannames groeit de bevolking in Deventer door naar bijna 102.000 in 2020 en naar ruim 108.000 in 2040. Ten opzichte van 2013 wordt er een bevolkingsgroei van bijna 10% verwacht in 2040.

Grafiek 4. Bevolkingsontwikkeling Deventer – migratietrend afgelopen 10 jaren

Bron: Gemeentelijke bevolkingsprognoses Deventer 2013

Kerncijfers bevolkingsprognose Deventer 2013 – 10 jaars trend

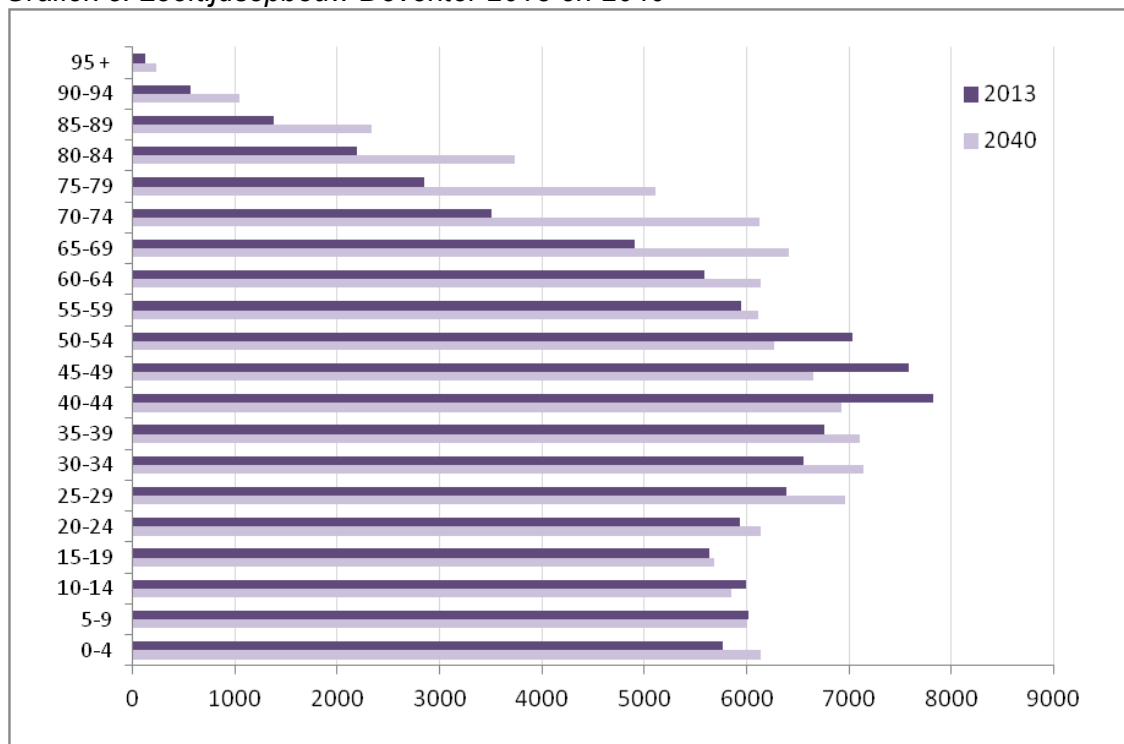
leeftijdsoopbouw	2013	2015	2020	2025	2030	2035	2040
0-19	23430	23400	23140	22820	22940	23300	23670
20-64	59610	59870	60660	61190	60850	60050	59460
65+	15520	16280	18010	19890	21980	23840	24990
totaal	98560	99550	101810	103900	105760	107200	108120
<i>relatief</i>							
0-19	23,8%	23,5%	22,7%	22,0%	21,7%	21,7%	21,9%
20-64	60,5%	60,1%	59,6%	58,9%	57,5%	56,0%	55,0%
65+	15,7%	16,4%	17,7%	19,1%	20,8%	22,2%	23,1%

De bevolking in Deventer blijft groeien tot ruim 108.000 in 2040. De aanname van het migratiesaldo is van tevoren bepaald op 210 per jaar en blijft daarmee de gehele prognoseperiode positief. De natuurlijke aanwas neemt de komende jaren af maar blijft tot 2036 positief. Pas in de laatste prognosejaren zal de sterfte hoger zijn dan de geboorte.

Er wordt in deze variant een groei verwacht voor de meeste leeftijdsgroepen. In deze variant wordt de hoogste groei verwacht in de oudere leeftijdsgroepen. Voor de leeftijdsgroep 40 tot 55 jarigen zal het aantal naar verwachting het meest afnemen.

Grafiek 5. Leeftijdsofbouw Deventer 2013 en 2040

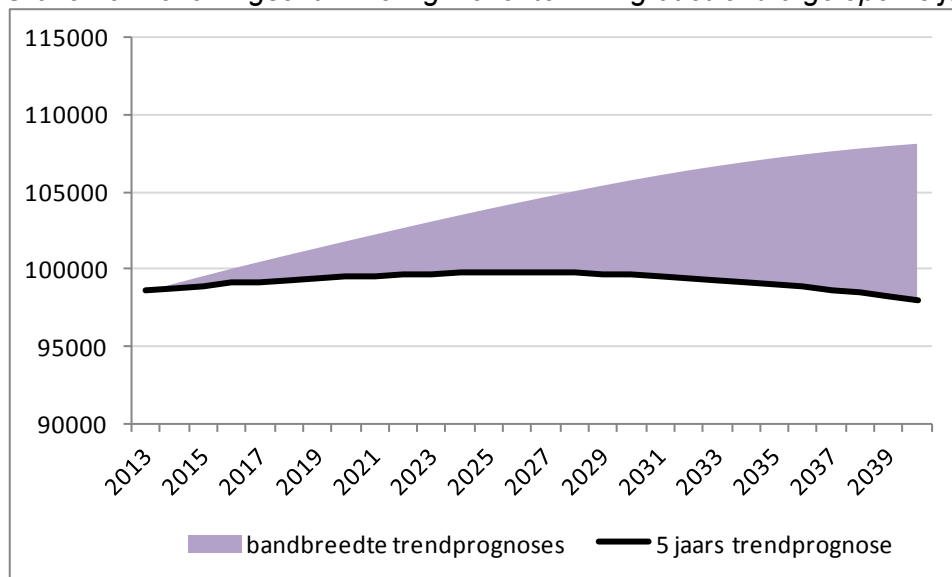
Bron: Bevolkingsontwikkeling Deventer – 10 jaar trendprognose 2013

4.2.2 Onderkant gemeentelijke bandbreedte trendprognose Migratiesaldo – trend afgelopen 5 jaren

De afgelopen 5 jaren (2008 t/m 2012) hebben zich gemiddeld 90 personen per jaar minder gevestigd in Deventer dan dat er zijn vertrokken. In dit scenario wordt verondersteld dat dit negatieve migratiesaldo zich ook in de toekomst voordoet. Op basis van deze aannames groeit de bevolking in Deventer door naar bijna 100.000 in 2025. Daarna zal de bevolking afnemen tot 98.000 in 2040. Ten opzichte van 2013 wordt er een geringe bevolkingsafname van 0,5% verwacht in 2040.

Grafiek 6. Bevolkingsontwikkeling Deventer – migratietrend afgelopen 5 jaren

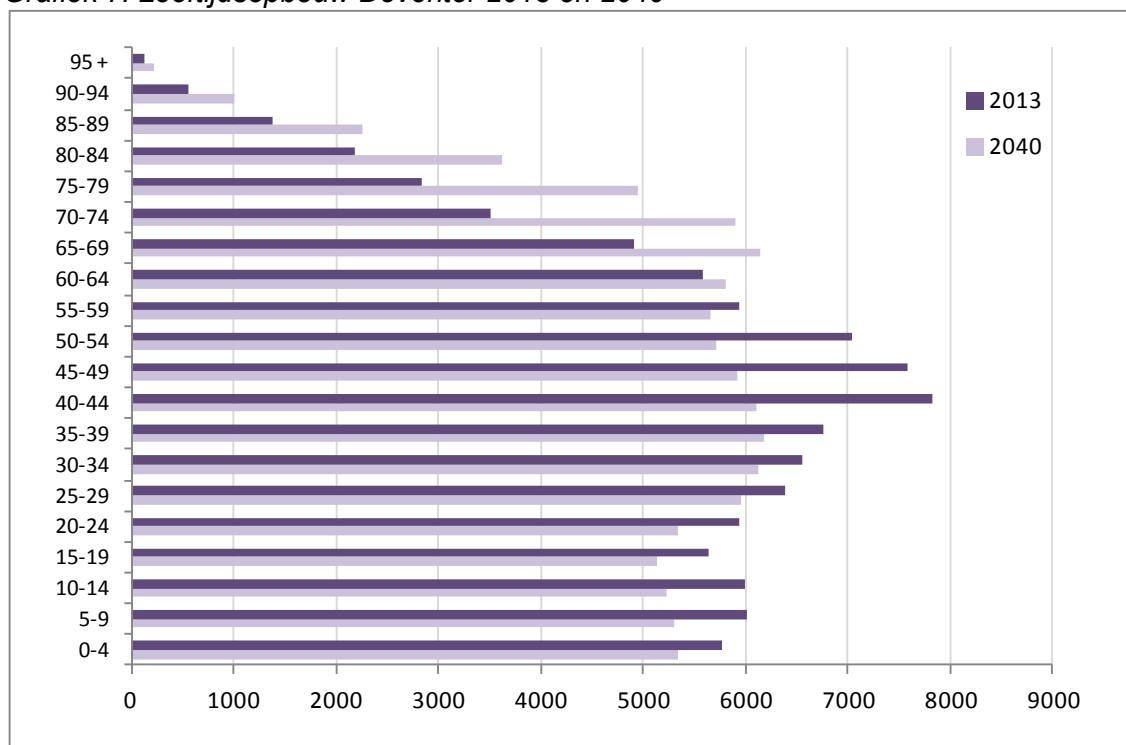
Kerncijfers bevolkingsprognose Deventer 2013 – 5 jaar trend

leeftijdsoopbouw	2013	2015	2020	2025	2030	2035	2040
0-19	23430	23270	22620	21820	21380	21180	21000
20-64	59610	59390	58950	58230	56650	54640	52810
65+	15520	16260	17920	19690	21610	23230	24100
totaal	98560	98920	99490	99740	99630	99050	97910
<i>relatief</i>							
0-19	23,8%	23,5%	22,7%	21,9%	21,5%	21,4%	21,4%
20-64	60,5%	60,0%	59,3%	58,4%	56,9%	55,2%	53,9%
65+	15,7%	16,4%	18,0%	19,7%	21,7%	23,5%	24,6%

De bevolking in Deventer zal, na een aanvankelijke groei, op de langere termijn afnemen. De bevolking zal bijna 100.000 bedragen rond 2025 en daarna teruglopen naar 98.000 in 2040. De aanname van het migratiesaldo is van tevoren bepaald op -90 per jaar en blijft daarmee de gehele prognoseperiode negatief. De natuurlijke aanwas neemt de komende jaren af maar blijft tot 2030 positief. Na 2030 zal de sterfte hoger zijn dan de geboorte.

Er wordt in deze variant alleen nog een groei verwacht voor de hogere leeftijdsgroepen, vanaf 60 jaar. In alle andere leeftijdsgroepen wordt een daling verwacht. De grootste daling wordt voorzien voor de leeftijdsgroep 40 t/m 54 jarigen. Ook het aantal jongeren zal in deze variant afnemen.

Grafiek 7. Leeftijdsofbouw Deventer 2013 en 2040

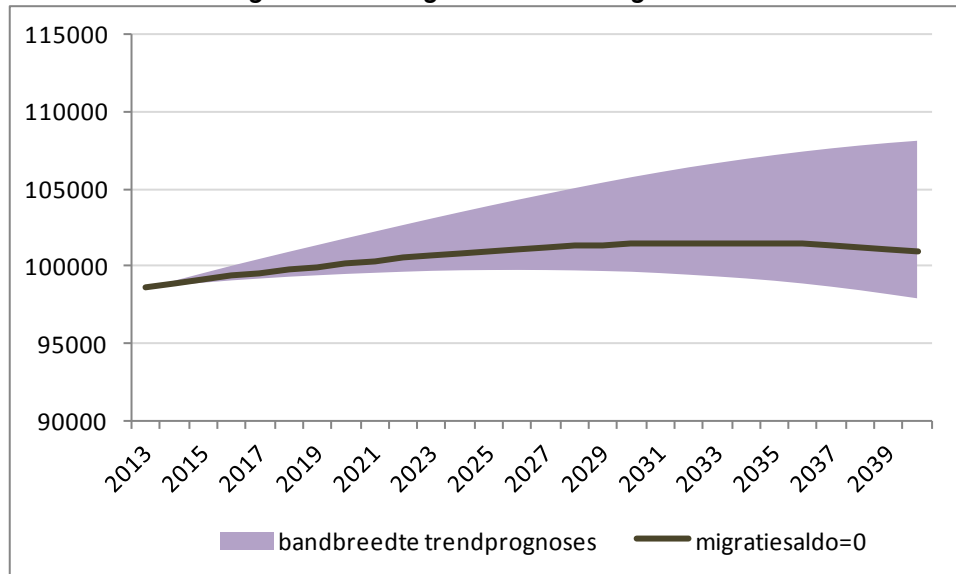
Bron: Bevolkingsontwikkeling Deventer – 5 jaar trendprognose 2013

4.2.3 Migratiesaldo = 0

Bij deze variant is de aanname dat het saldo van vestigingen minus vertrekken exact gelijk is aan 0. Dat betekent dat de bevolkingsgroei uitsluitend wordt beïnvloed door de natuurlijke aanwas. Op basis van deze aanname zal de bevolking in Deventer doorgroeien naar bijna 101.500 inwoners in 2035, om vervolgens af te nemen naar 101.000 in 2040. Dat betekent een groei van de bevolking van 2,5% in de periode 2013-2040.

Grafiek 8. Bevolkingsontwikkeling Deventer – migratiesaldo = 0

Bron: Gemeentelijke bevolkingsprognoses Deventer 2013

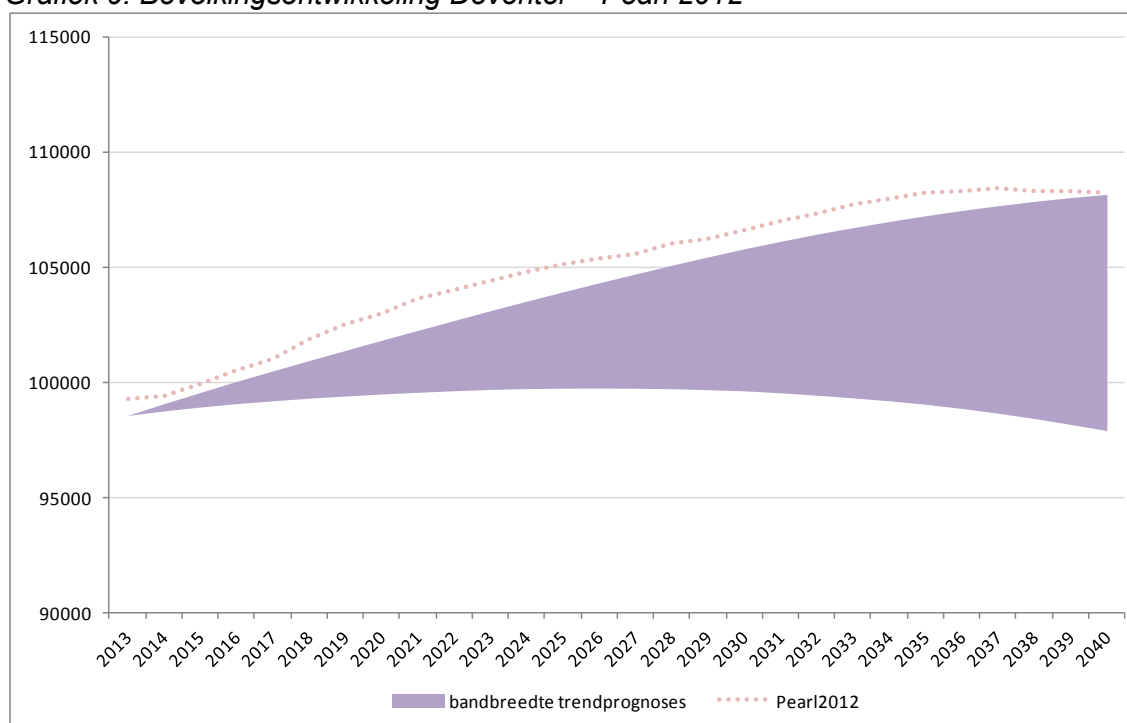
De bevolking in Deventer blijft groeien tot 2033 omdat het aantal geboorten hoger is dan het aantal overledenen. Vanaf 2033 zal de bevolking gaan dalen omdat de natuurlijke aanwas (geboorte minus sterfte) negatief omslaat en het migratiesaldo nul blijft.

De verwachte ontwikkelingen per leeftijd zijn divers. Uitsluitend bij de ouderen, vanaf 60 jaar, wordt een groei verwacht. Vooral bij de leeftijdsgroep 40 tot 55 jarigen leidt dit tot een daling. Ook bij de jonge leeftijdsgroepen wordt een daling berekend.

4.2.6 Bevolkingsprognose Deventer – Pearl 2012 (CBS)

Op basis van de meest recente Pearl prognose zal het aantal inwoners in Deventer de komende groeien naar uiteindelijk ruim 108.000 in 2035. Daarna wordt er geen verdere groei meer verwacht. Hiermee loopt deze ontwikkeling uit de pas bij de gemeentelijke bandbreedte trendprognoses. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat in de Pearl prognose wordt uitgegaan van een gemiddelde toename van de woningvoorraad in Deventer met 360 per jaar voor de hele periode tot 2040. Dit aantal ligt al boven de gemeentelijke woningbouwplannen voor de periode t/m 2022. Dit jaarlijkse saldo van de woningvoorraad bedraagt 345 voor periode 2013-2022.

Grafiek 9. Bevolkingsontwikkeling Deventer – Pearl 2012

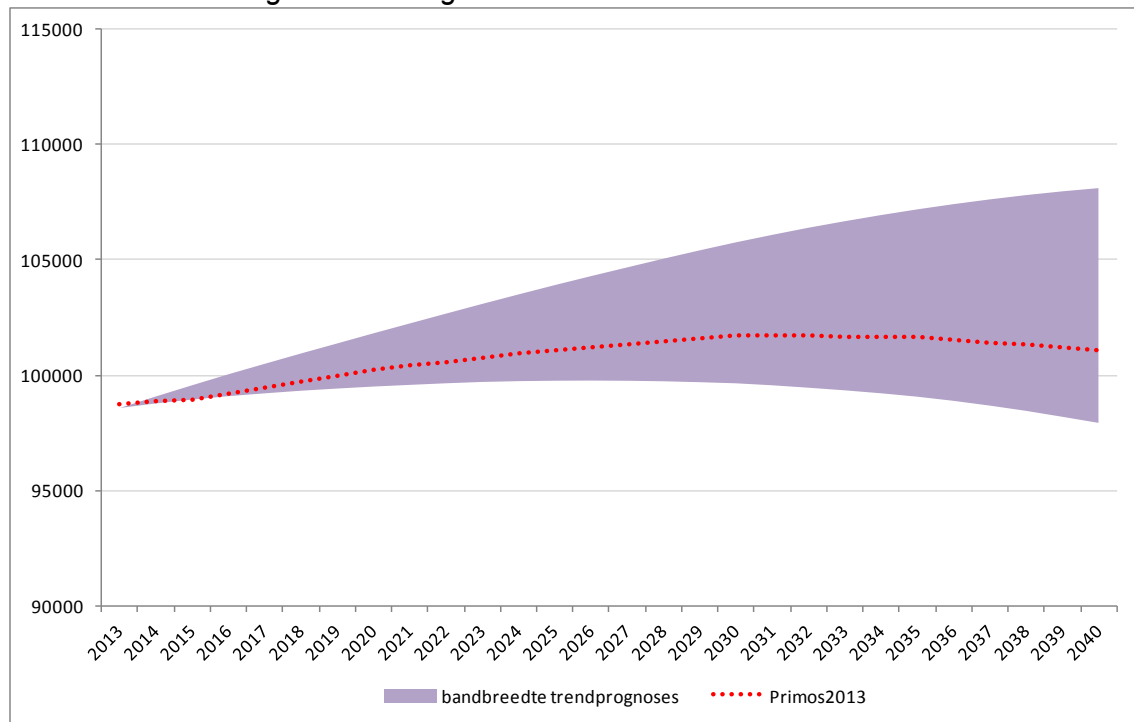

Bron: C.B.S. en Plan Bureau voor de Leefomgeving

4.2.7 Bevolkingsprognose Deventer – Primos 2013

De Primos prognose wordt opgesteld door ABF Research. De Primos prognose voorspelt een lichte toename van de Deventer bevolking. Rond 2030 zal het aantal inwoners bijna 102.000 bedragen. Daarna wordt een geringe afname van de bevolking voorspelt tot 101.000 in 2040. Hiermee blijft de voorspelde bevolkingsontwikkeling binnen de gemeentelijke bandbreedte trendprognoses.

Grafiek 10. Bevolkingsontwikkeling Deventer – Primos 2013

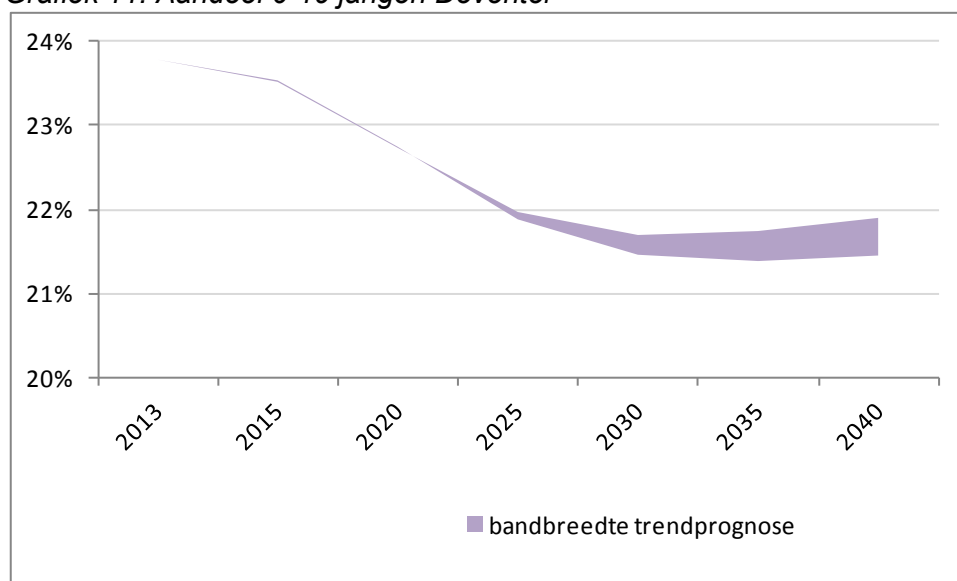

Bron: ABF Research

5 Ontgroening

Van ontgroening is sprake als het aandeel jongeren in de totale bevolking afneemt, vooral als gevolg van een afname van het geboortecijfer. In Nederland is het aandeel 0 t/m 19 jarigen al een aantal jaren aan het dalen. Momenteel is 23% van de totale bevolking in Nederland jonger dan 20 jaar. Verwacht wordt dat dit aandeel de komende jaren verder zal afnemen. In Deventer is er sprake van een geringe ontgroening. Momenteel is bijna 24% van de Deventer bevolking jonger dan 20 jaar. Verwacht wordt dat de ontgroening ook in Deventer zich zal voortzetten. Voor 2025 zal het aandeel jongeren circa 22% zijn en in 2040 ligt het aandeel jongeren tussen 21 en 22%.

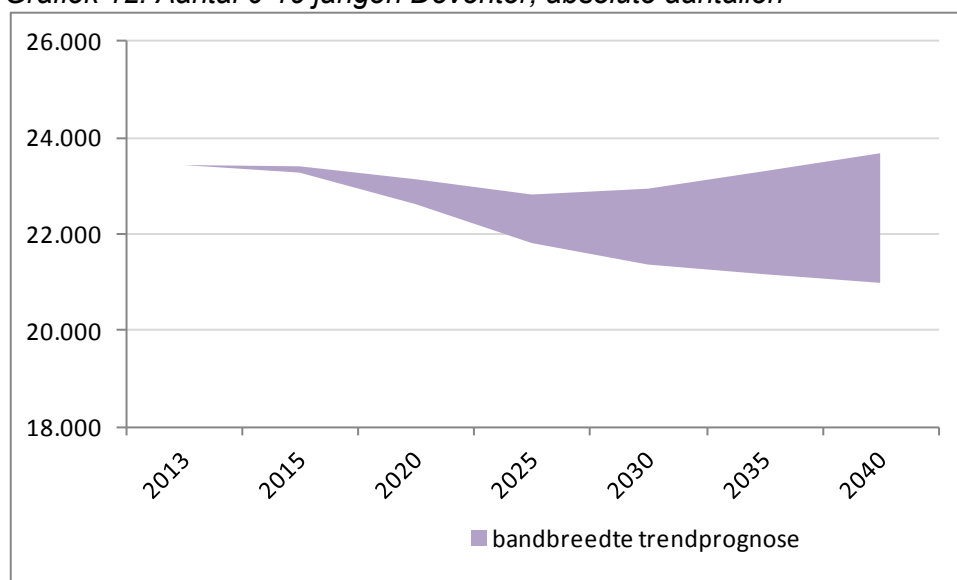
Grafiek 11. Aandeel 0-19 jarigen Deventer

Bron: Bevolkingsprognose Deventer 2013

In absolute aantallen is er in Deventer vanaf 2010 sprake van een geringe afname van het aantal jongeren. De verwachting is dat het absolute aantal jongeren tot 2025 verder daalt. Voor de langere termijn is het meer onzeker hoe het aantal jongeren zich zal ontwikkelen. De resultaten van de gemeentelijke bandbreedte trendprognose gaan ervan uit dat het aantal 0 t/m 19 jarigen vanaf 2025 mogelijk niet meer afneemt.

Grafiek 12. Aantal 0-19 jarigen Deventer, absolute aantallen

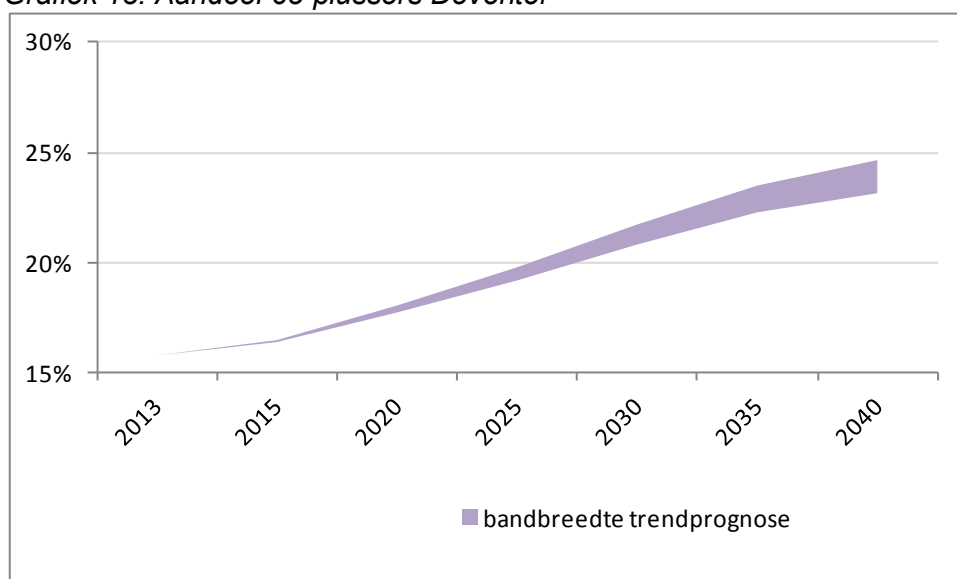
Bron: Bevolkingsprognose Deventer 2013

6 Vergrijzing

Van vergrijzing is sprake als het aandeel ouderen in de totale bevolking stijgt. Momenteel is bijna 17% van alle Nederlanders 65 jaar of ouder. De komende jaren wordt een verdere toename van het aandeel ouderen verwacht.

In Deventer is momenteel bijna 16% 65 jaar of ouder. Ook in Deventer wordt rekening gehouden met een verdere groei van het aantal en aandeel ouderen in de komende jaren. Het aandeel ouderen in Deventer is (en blijft de eerstkomende jaren) minder hoog dan landelijk. Voor 2025 wordt uitgegaan van bijna 20% 65-plussers in Deventer. Voor 2040 is de verwachting dat het percentage ouderen in Deventer 23 tot 25% bedraagt.

Grafiek 13. Aandeel 65-plussers Deventer

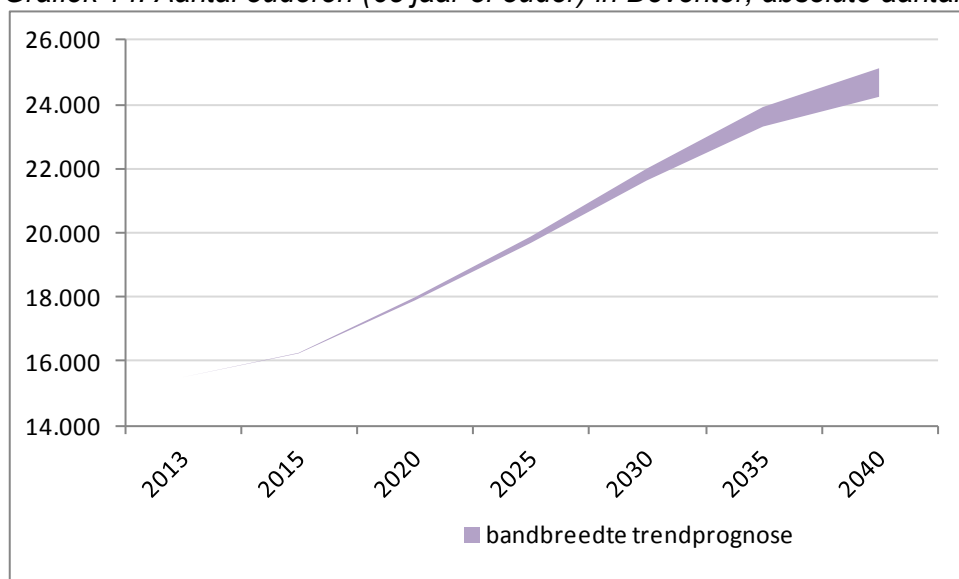

Bron: Bevolkingsprognose Deventer 2013

Ook in Deventer moet rekening worden gehouden met een forse toename van het aantal 65-plussers. Aantal 65-plussers in Deventer:

<u>Jaar</u>	<u>aantal</u>	
2000	12.000	
2013	15.500	
2020	18.000	<i>toename 2013-2020: 2.500</i>
2030	22.000	
2040	24.000 – 25.000	<i>toename 2013-2040: 9.000</i>

Grafiek 14. Aantal ouderen (65 jaar of ouder) in Deventer, absolute aantallen

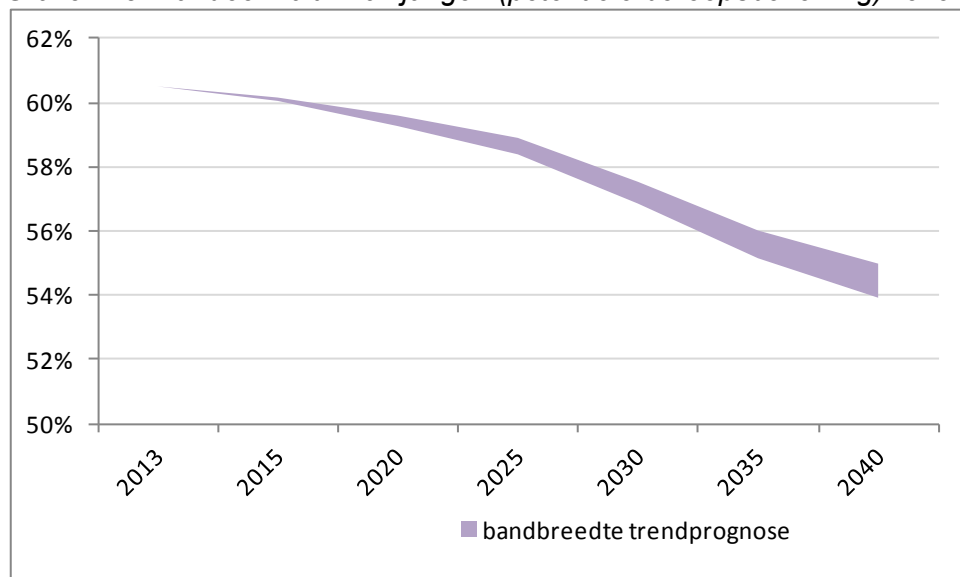

Bron: Bevolkingsprognose Deventer 2013

7 Potentiële beroepsbevolking

Ruim 60% van de totale Nederlandse bevolking is tussen de 20 en 65 jaar. Het aandeel van de 20-64 jarigen in de totale Deventer bevolking is de laatste jaren licht afgenomen en bedraagt 60,5% op 1 januari 2013. De komende jaren wordt een verdere afname van het aandeel 20-64 jarigen verwacht. In 2040 zal het percentage 20-64 jarigen in Deventer 54 tot 55% bedragen.

Grafiek 15. Aandeel 20 t/m 64 jarigen (potentiële beroepsbevolking) Deventer

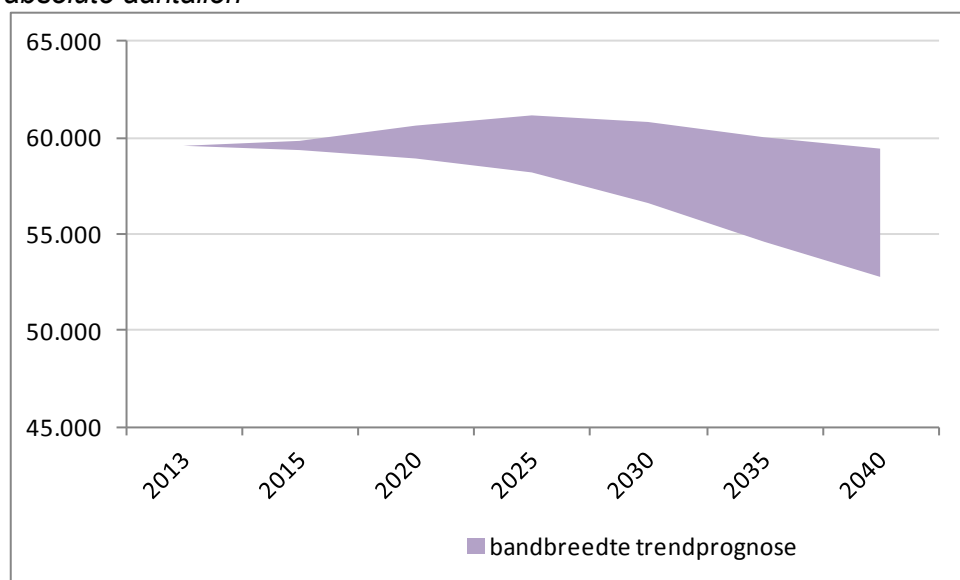

Bron: Bevolkingsprognose Deventer 2013

De potentiële beroepsbevolking (het aantal 20 t/m 64 jarigen) vormt de motor van de economie. Ondanks de huidige economische recessie zal de vraag naar arbeidskrachten op termijn toenemen. Er zullen de komende jaren immers veel mensen uit de arbeidsmarkt treden. Dat biedt nieuwkomers (jongeren) en werklozen de kans om (weer) toe te treden tot de arbeidsmarkt.

In Deventer zijn momenteel bijna 60.000 personen tussen de 20 en 65 jaar. Dit aantal is de afgelopen twee jaren afgenomen. De verwachting is dat het aantal 20-64 jarigen in Deventer de komende jaren rond de 60.000 zal schommelen. Op langere termijn zal dit aantal iets afnemen.

Grafiek 16. Aantal 20 t/m 64 jarigen (potentiële beroepsbevolking) in Deventer absolute aantallen

Bron: Bevolkingsprognose Deventer 2013

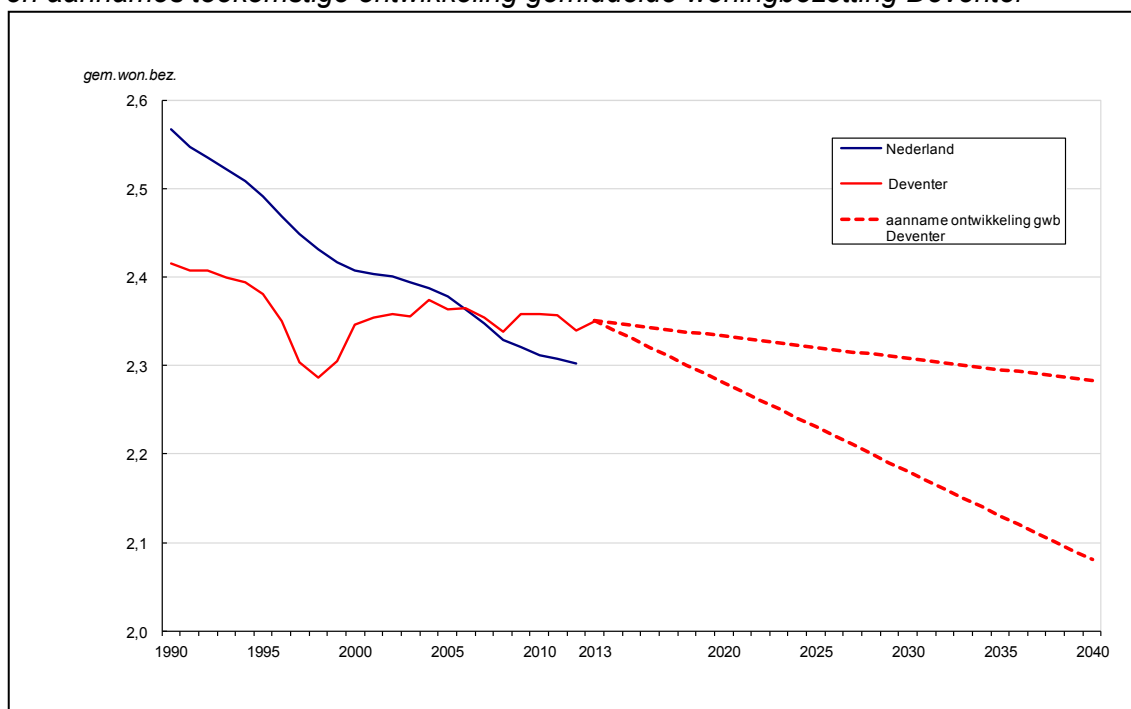
8 Bevolkingsprognoses en woningbouw

In de voorgaande hoofdstukken zijn de resultaten van verschillende bevolkingsprognoses voor Deventer gepresenteerd. Deze varianten leiden tot verschillende bevolkingsprognoses, afhankelijk van de gehanteerde aannames. Dit resulteert per variant in een toekomstige bevolkingsomvang en een verdeling naar leeftijd. Gegevens over toekomstige woningbouw hebben bij de meeste prognosemodellen / varianten geen invloed gehad op deze berekeningen. Wel is er een gemeentelijke bevolkingsprognose opgesteld waarbij de actuele woningbouwplannen (in dit geval de plannen van maart 2013) de basis vormen van de bevolkingsvoorberekeningen.

Vanuit de bevolkingsprognoses, waarbij geen woningbouwplannen aan de basis hebben gelegen, is het interessant te weten welke woningbehoefte hierbij hoort. Als voorbeeld wordt het theoretische prognosemodel migratiesaldo = 0 uitgewerkt. Zo wordt het duidelijk dat ook bij een migratiesaldo van 0 behoefte is aan (extra) woningen.

Allereerst zijn aannames gedaan voor de ontwikkeling van de gemiddelde woningbezetting. Op basis hiervan kunnen indicaties worden gegeven over de toekomstige woningbehoefte volgens die modellen.

Grafiek 21. Gemiddelde woningbezetting Deventer en Nederland 1990-2013 en aannames toekomstige ontwikkeling gemiddelde woningbezetting Deventer

De ontwikkeling van de gemiddelde woningbezetting in Deventer wijkt af van de landelijke trend. Uit grafiek 21 is duidelijk de invloed van de gemeentelijke herindeling met Diepenveen (1999) en, in mindere mate, met Bathmen (2005) zichtbaar. Buiten deze herindelingen is vanaf 1999 niet of nauwelijks sprake van een daling van de gemiddelde woningbezetting. Hiermee wijkt de ontwikkeling van de gemiddelde woningbezetting af van de landelijke (dalende) trend. Ook is een dergelijke trend niet

zichtbaar in andere (vergelijkbare) gemeenten. Voor de komende jaren wordt echter ook in Deventer een geringe daling van de gemiddelde woningbezetting verwacht. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de toekomstige vergrijzing (steeds meer ouderen blijven zelfstandig wonen) en een forse toename van het aantal kleinere huishoudens. Vanwege de onzekerheid in de toekomstige gemiddelde woningbezetting wordt uitgegaan van marges. De marges zijn bepaald op daling conform de landelijke trend (jaarlijkse daling met 0,01) tot een geringe daling van de gemiddelde woningbezetting met 0,0025 per jaar (hiermee blijft Deventer ruim achter bij de landelijke trend).

In grafiek 22 wordt de berekende woningbehoefte gepresenteerd voor het bevolkingsprognosescenario migratiesaldo = 0. Wanneer de landelijke trend (jaarlijkse daling 0,01) wordt gehanteerd voor de toekomstige gemiddelde woningbezetting in Deventer dan wordt een woningbehoefte berekend van bijna 2000 woningen voor de periode tot 2020 (gemiddeld 285 per jaar). Als de gemiddelde woningvoorraad minder daalt dan de landelijke trend (minus 0,0025 per jaar) dan is er in totaal behoefte aan 1000 woningen in de periode 2013 tot 2020 (jaarlijks gemiddeld van 145 woningen). Deze behoefte moet worden toegeschreven aan een toenemende gezinsverdunning, eerder zelfstandig gaan wonen van jongeren en langer zelfstandig blijven wonen van ouderen.

Bovenstaande resultaten geven aan dat er forse verschillen optreden in de woningbehoefte bij verschillende ontwikkelingen van de gemiddelde woningbezetting. Het is dan ook van groot belang om de ontwikkelingen van de woningbezetting nauwgezet te blijven volgen.

Grafiek 22. Bandbreedte woningbehoefte op basis van verschillende aannames ontwikkeling g.w.b. (bevolkingsprognose migratiesaldo = 0)

